

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра філософії права та юридичної логіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРИКЛАДНА ЛОГІКА

Статус дисципліни: обов'язкова

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

Форма здобуття вищої освіти: заочна

Мова навчання: українська

Форма підсумкового контролю: залік

Київ – 2023

Розробники:

Олег ГВОЗДІК, професор кафедри, доктор філософських наук, професор;
Роман МИХАЙЛЕНКО, доцент кафедри, кандидат філософських наук,
доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії права та
юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ
від 07 вересня 2023 року, протокол № 2

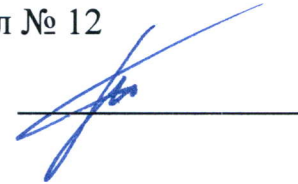
Завідувач кафедри філософії права
та юридичної логіки

Віталій КРАВЕЦЬ

Схвалено науково-методичною радою НАВС
від 22 вересня 2023 року, протокол № 12

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРІВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни
Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
протокол засідання кафедри
протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ .
від __. __ 202_ .

Завідувач кафедри

Голова НМР

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
протокол засідання кафедри
протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ .
від __. __ 202_ .

Завідувач кафедри

Голова НМР

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
протокол засідання кафедри
протокол науково-методичної ради
від __. __ 202_ .
від __. __ 202_ .

Завідувач кафедри

Голова НМР

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом навчальної дисципліни «Прикладна логіка» є стратегії та методики ефективного застосування засобів традиційної та сучасної логіки у конкретних галузях науки і практичної діяльності, зокрема у сферах права, державного управління та адміністрування.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Прикладна логіка» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із застосуванням сучасних логічних знань та методів у конкретних галузях науки і практичної діяльності, зокрема у юридичній теорії та практиці; розвиток правового, логічного, критично-орієнтованого мислення як елементу професійної та методологічної культури фахівця.

Основні завдання вивчення дисципліни «Прикладна логіка» полягають у тому, щоб навчити здобувачів вищої освіти: ефективно застосувати методологічний інструментарій логіки при аналізі соціально-правових явищ, конструювати коректну аргументацію; критично аналізувати юридичну термінологію та дефініції; обґрунтовано витлумачувати правові документи; розпізнавати логічні помилки в міркуваннях, прийоми маніпулювання з боку співрозмовника і протистояти їм; застосовувати логічні методи у процесі адміністративно-управлінської діяльності, а також у науково-дослідницькій роботі.

Пререквізити: мовленнєва культура управлінця.

Постреквізити: філософія управління, сучасні методології науково-управлінських досліджень, комунікативна діяльність в публічному управлінні.

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми

За результатами опанування навчальної дисципліни «Прикладна логіка» здобувачі набувають інтегральну, загальні та фахові компетентності.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

Фахові компетентності (ФК):

ФК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управлінні та адміністрування.

ФК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання:

ПРН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПРН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних і емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

Знання, уміння, навички

знати:

об'єкт, предмет, функції, методи логіки як науки, її сутність і призначення,

специфіку предмету логіки як навчальної дисципліни, особливості структури мислення загалом, основні форми та закони мислення;

вміти:

творчо мислити, набути навичок комунікації, навчитись вирішувати складні проблеми та бути лідером;

володіти навичками:

сформувати навички ефективно застосовувати професійні знання на практиці, навчитись самостійно приймати рішення.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	кcf	д/б	кcf
Кількість кредитів ECTS – 1	рік підготовки			
			1	1
	Семестр			
			1	1
Загальна кількість годин – 30	Лекції			
			2	2
	Семінарські			
			6	6
	Практичні			
	Самостійна робота			
			22	22
Вид контролю				
		залік	залік	

3. Тематичний план

№ з/п	Назва тем	Нормативний обсяг годин	Всього годин з викладачем	З них:			
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
1	Тема 1. Прикладна логіка як методологічна основа юридичної науки та управлінської діяльності	8	2		2		6
2	Тема 2. Логічні критерії коректності юридичного мислення в системі публічного управління та адміністрування	11	3	1	2		8
3	Тема 3. Специфіка юридичної аргументації та її логічні основи	11	3	1	2		8
Усього годин		30	8	2	6		22
Підсумковий контроль – залік							

4. Плани семінарських занять

Тема 1. Прикладна логіка як методологічна основа юридичної науки та управлінської діяльності

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Прикладна логіка як галузь наукового знання.
2. Логічний аспект організації діяльності в адміністративно-правовій сфері.
3. Логічні методи побудови міркувань.

Тема 2. Логічні критерії коректності юридичного мислення в системі публічного управління та адміністрування

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Принципові основи раціональності мислення та їх юридична специфікація.
2. Дедуктивно-логічні засади побудови міркувань у правовій науці та адміністративній практиці.
3. Недедуктивні умовиводи у юридичних міркуваннях.

Тема 3. Специфіка юридичної аргументації та її логічні основи

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Змістовні та методологічні особливості юридичної аргументації.
2. Логічні основи аргументації та техніка їх застосування в юриспруденції.
3. Технологія здійснення доказових процедур.

5. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Прикладна логіка як методологічна основа юридичної науки та управлінської діяльності

Реферати, есе:

1. Співвідношення предметів загальної та прикладної логіки.
2. Історія прикладної логіки.
3. Логіка і право.
4. Логічні та юридичні аспекти діяльності у правовій сфері: проблеми взаємоузгодження.
5. Методологічна специфіка фахової діяльності юриста та логіка її організації.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Дослідіть особливості організації та техніки побудови міркувань у сфері юриспруденції.
2. Порівняйте підхід до визначення юридичних термінів з дефінітивними прийомами інших наук.

3. Проаналізуйте методологічне значення логічних правил поділу для раціоналізації класифікаційних та кодифікаційних процедури у юриспруденції.
4. Ознайомтеся з методикою виявлення логіко-функціональних залежностей між структурними компонентами правових норм, фактичних матеріалів та свідчень; з'ясуйте її значущість для інтенсифікації аналітико-пошукових дій та доказових процедур.
5. Дослідіть можливості та переваги застосування логічних методів побудови міркувань у юридичній науці та адміністративній практиці.
6. Пригадайте з курсу загальної логіки зміст дедуктивних, індуктивних методів міркування та методу аналогії, а також їхню значущість для права.
7. Поясніть, чому досягнення методологічної єдності логічних та правових основ організації фахової діяльності юриста є головним завданням прикладної (юридичної) логіки.

Практичні завдання:

1. Обґрунтуйте, чому у юридичних терміносистемах спостерігається уникнення синонімії та різних варіантів визначення одного й того ж поняття?
2. Визначте та схематично зобразіть логічні відношення між обсягами наступних понять:
 - а) умисна дія, неумисна дія, злочин;
 - б) нормативний документ, конституція, кодекс;
 - в) логіка, формальна логіка, прикладна логіка.
3. Дайте логічний аналіз наступної легальної дефініції (визначте її вид, структуру та відповідність логічним вимогам): «Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність».
4. Проаналізуйте легальну класифікацію з точки зору логіки поділу понять: «За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані такі заходи впливу: 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого; 2) попередження; 3) догана або сувора догана; 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання».
5. Визначте логічну будову твердження: «Якщо дія є нормативно нейтральною, то вона не є ні забороненою, ні обов'язковою» та подайте її у вигляді відповідної формули.
6. Наведіть приклади застосування індуктивних методів при побудові юридичних міркувань.
7. З'ясуйте, який з логічних методів лежить в основі кваліфікаційних процедур, та обґрунтуйте своє рішення.
8. Поясніть логічний зміст методу аналогії, а також відмінність між аналогією права та аналогією закону.

Тема 2. Логічні критерії коректності юридичного мислення в системі публічного управління та адміністрування

Реферати, есе:

1. Методологічний зміст основних принципів мислення та особливості їх реалізації у сфері права.
2. Зв'язок принципів основ юридичного мислення з основними законами логіки.
3. Співвідношення логічних та юридичних законів.
4. Методологічне значення критеріїв логічної раціональності для організації адміністративно-управлінської діяльності.
5. Дедуктивно-логічні основи кваліфікації.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Ознайомтеся з технологією застосування принципів та законів міркування в процесі аналізу та оцінювання нормативних основ права, фактичних матеріалів, свідчень та доказових процедур.
2. Визначте підстави розрізнення доказових та недоказових міркувань.
3. З'ясуйте зміст відношення логічного впливання між думками та закономірний характер його правил.
4. Засвойте основні правила побудови доказових міркувань, їх логіко-семантичні обґрунтування та техніку застосування в юриспруденції.
5. З матеріалів фондових текстів лекцій ознайомтеся зі змістом та координацією синхронічних і діахронічних підходів у логіці права.
6. З курсу загальної логіки пригадайте зміст індуктивних методів узагальнення та встановлення причинно-наслідкових зв'язків; обґрунтуйте їх значущість для юридичної практики.
7. Ознайомтеся з можливостями та технікою використання недедуктивних умовиводів при формулюванні версій.

Практичні завдання:

1. Наведіть приклади порушення принципів визначеності та несуперечності при побудові юридичних міркувань.
2. Чи дотримано принципу обґрунтованості у наступному міркуванні: «Оскільки у квартирі підозрюваного під час обшуку було виявлено частину викрадених речей, а також на місці злочину знайдено сліди його взуття та дактилоскопічні відбитки, то він є причетним до розслідуваної крадіжки»?
3. Чи є доказовим умовивід: «Якщо дія А ніколи не призводить до наслідку В, а явище В у жодному разі не може бути причиною ситуації С, то дія А не може призвести до ситуації С»?
4. Який висновок є логічно коректним за наступних умов: а) будь-яка дія, що має ознаку А, має також ознаку В; б) усі дії типу А характеризуються ознакою С?
5. У ході аналізу фактичних даних по розглядуваній справі можна зробити наступні узагальнення (які фігуруватимуть у ролі базових аргументів):
 - а) по даній справі є прийнятними (тобто узгоджуваними з наявним фактажем) три версії: А, В і С, які не є взаємовиключними;
 - б) за умови підтвердження А, версію В також можна буде визнати істинною;

- в) версії А і С не можуть бути одночасно істинними, хоча не виключена можливість їх одночасної хибності;
- г) у разі хибності С, версію В також можна буде відхилити як хибну.
- Які логічні висновки можна зробити на цих підставах про кожен із згаданих версій?
6. Перевірте, чи є достатніми наступні засновки для отримання доказового висновку про істинність версії D:
- а) підтвердження обставини С є достатньою умовою для доведення версії А;
- б) за розглядуваних умов хоча б одна з версій – В або D – має бути істинною (оскільки низка фактичних обставин виключає інші варіанти розвитку подій);
- в) у разі ситуації В має підтвердитись обставина С;
- г) версія А виявилася несумісною з наявними перевіреними фактами.

Тема 3. Специфіка юридичної аргументації та її логічні основи

Реферати, есе:

1. Логічні основи теорії доказування в кримінальному процесі.
2. Співвідношення логічних, психологічних та юридичних аспектів аргументації.
3. Методологічне значення логіки аргументації як критерію доказовості.
4. Сучасні тенденції розвитку логічної теорії аргументації.
5. Теорія аргументації в романо-германській та англосаксонській правових системах: порівняльний аналіз.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Познайомтеся з деякими «хрестоматійними» справами за участю відомих юристів та проаналізуйте методикку побудови їхньої стратегії.
2. З'ясуйте, які підстави визнаються за критерії доказовості аргументації за процесуальним законодавством України.
3. Ознайомтеся з додатковою інформацією щодо методологічної специфіки юридичної аргументації (зокрема, поданою у монографії Щербини О.Ю. «Логіка та юридична аргументація»).
4. Дізнайтеся про особливості юридичного доказування в юридичній практиці США з книги: Walton D. *Legal argumentations and evidence* / D. Walton. – The Pennsylvania State Univ. Press, 2002.
5. Більш широку інформацію про можливості використання засобів сучасної логіки в юридичній науці та практиці отримайте з монографії: Гвоздік О.І. *Логічні числення: принципи побудови та застосування в юриспруденції*. – К., 2003.
6. Доберіть ілюстративні матеріали з юридичної практики стосовно застосування різних методів побудови аргументації.
7. Познайомтеся з тактичними схемами побудови захисту, які зазвичай використовував Ф.Плевако. Чи завжди вони відповідали логічним критеріям доказовості аргументації?

Практичні завдання:

1. Дайте логічну характеристику наступній позиції: «Головне в юридичній аргументації полягає не у її логічному аналізі, а у знанні тих чинників, що впливають на думку суддівської колегії, а, отже, у можливості передбачення того, як саме голосуватимуть судді».
2. Чи можна вважати обґрунтованим висновок, який неможливо спростувати? Чому?
3. Проаналізуйте аргументацію: «Теза Т може обґрунтовано вважатися хибною, оскільки вона логічно випливає з аргументів, що виявилися невідповідними дійсності».
4. Поясніть, чим відрізняється «доведення» від «підтвердження», а також «спростування» від «критики».
5. У матеріалах судової справи «Вассер проти Шаффер» зазначається, що Ліз Шаффер через недбалість у керуванні автомобілем спричинила ДТП, вдаривши машину, якою керувала Мері Вассер. Після медичного обстеження останньої їй помилково ампутували абсолютно здорову ногу (що з'ясувалося пізніше у ході розслідування справи). Мері Вассер подала позов до суду на Ліз Шаффер за втрату ноги. Чи має бути цей позов задоволений?
6. За матеріалами справи «Сакко проти Лейна»: останній недбало використовував бензин при розпалюванні вогнища у вітряну погоду, що призвело до пожежі, яка знищила кілька сусідських будинків. Чи можна вирішити цю справу за аналогією до попередньої?
7. Визначте правомірність застосування норми А у випадку, що характеризується наступними рисами:
 - а) оскільки відносини у тій сфері, до якої належить розглядуваний випадок, регулюються нормами А та В, принаймні одна з них має бути застосованою у цьому випадку;
 - б) розглядувана дія не може кваліфікуватися одночасно за нормами В і С (адже у такому разі мала б місце нормативна колізія); тож застосовність хоча б однієї із згаданих норм має бути виключеною;
 - в) норма С не може бути застосованою, якщо і тільки якщо матиме місце обставина D;
 - г) у разі наявності обставини D має застосовуватися норма А.
8. За показаннями одного з свідків, що проходили у розглядуваній справі, винуватцем ДТП був мотоцикліст, що здійснив зіткнення з припаркованим автомобілем громадянина М. На підтвердження цього свідчення було вказано на факт відсутності гальмівного шляху від коліс автомобіля. При цьому також були виявлені сліди тосолю (що витік з пробитого радіатора) на ділянці довжиною 12 метрів позаду автомобіля. Як мають бути оцінені такі свідчення?
9. Чи можна обґрунтовано визнати свідчення А неправдивими на підставі таких аргументів:
 - 1) якщо свідчення А вірні, то мають підтвердитись обставини В та С;
 - 2) В є логічним наслідком ситуації D;
 - 3) С випливає з Е;

4) Ситуації D та E є несумісними?

6. Індивідуальні завдання (не передбачені навчальним планом)

7. Методи навчання

Під час освітнього процесу використовуються методи навчання: бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); частково-пошукові, проблемні, дальтон-технологія, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – усне та письмове опитування. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправляння;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт				Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%				max 40 %	max 100 %
				Залік	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Самостійна робота	40	100
20	20	20			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

10. Перелік контрольних питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Предмет прикладної логіки.
2. Прикладна логіка як наука та навчальна дисципліна.
3. Значення вивчення науки логіки для професійної діяльності.
4. Юридична логіка як галузь наукового знання.
5. Особливості юридичної практики та основні напрямки специфікації логічних методів при її організації.
6. Логіка понять та як основа логіки права.
7. Функціональні відзнаки юридичної термінології та логічні умови її строгої визначеності.
8. Специфіка юридичних дефініцій; їх коректність з точки зору логічних правил визначення.
9. Логіка побудови нормативних (легальних) дефініцій.
10. Класифікаційні та кодифікаційні процедури у юриспруденції як сфера застосування логічних правил поділу.
11. Логіко-семантичні засоби співвіднесення правових понять та їх методологічне значення для прийняття кваліфікаційних рішень.
12. Логічна формалізація як засіб ефективного аналізу юридичних текстів.
13. Методика виявлення логіко-функціональних залежностей між структурними компонентами правових норм, фактичних матеріалів та свідчень; її значущість для інтенсифікації аналітико-пошукових дій та доказових процедур.
14. Можливості та переваги застосування логічних методів побудови міркувань у юридичній науці та практиці.
15. Дедуктивні та індуктивні методи у юриспруденції.
16. Метод аналогії та його значущість для права.
17. Єдність логічних та правових основ організації фахової діяльності юриста як головне завдання прикладної (юридичної) логіки.
18. Принципи логічної визначеності, обґрунтованості, несуперечності та достатності (повноти) як базові умови раціональності мислення: їх концептуальний зміст та особливості реалізації у сфері права.
19. Зв'язок принципів основ юридичного мислення з основними законами логіки.
20. Співвідношення логічних та юридичних законів.
21. Технологія застосування принципів та законів міркування в процесі аналізу та оцінювання нормативних основ права, фактичних матеріалів, свідчень та доказових процедур.
22. Методологічне значення критеріїв логічної раціональності для організації адміністративно-управлінської діяльності.
23. Підстави розрізнення доказових та недоказових міркувань.
24. Поняття логічного впливання та закономірний характер його правил.
25. Формулювання висновку у справі шляхом його отримання на основі юридичних норм та логічних законів як різновид дедуктивного умовиводу.

26. Дедуктивно-логічні основи кваліфікації.
27. Правила побудови доказових міркувань: їх логіко-семантичні обґрунтування та техніка застосування в юриспруденції.
28. Координація синхронічних та діахронічних підходів у логіці права.
29. Логічний зміст індукції та її роль у правовому мисленні.
30. Теоретичні узагальнення у правовій науці та нормотворча практика як сфери застосування індуктивних умовиводів.
31. Індуктивні методи встановлення причинно-наслідкових зв'язків та їх використання у юридичній практиці.
32. Аналогія як комбінований (індуктивно-дедуктивний) умовивід.
33. Аналогія права та аналогія закону: логічний зміст та юридичні умови застосовності.
34. Використання недедуктивних умовиводів при формулюванні версій.
35. Логічна та юридична аргументація: спільні та відмінні риси.
36. Види аргументації: емпірична та теоретична, дедуктивна та недедуктивна (правдоподібна), доказова та недоказова.
37. Дискусія, її види та прийоми ведення.
38. Особливості здійснення доказових процедур у процесуальній практиці.
39. Методологічна специфіка юридичної аргументації.
40. Конструктивне поєднання логічного дедуктивізму з недедуктивними, змістовно-аналітичними, психологічними, риторичними та іншими підходами до юридичного доказування.
41. Співвідношення логічних та гендерно-психологічних аспектів аргументації.
42. Теорія аргументації як система видів, способів та загальних правил побудови обґрунтування та критики.
43. Логічний зміст операцій доведення та спростування.
44. Співвідношення понять «доведення» та «доказування»: спільність та відмінність у цілях та засобах здійснення.
45. Логічні принципи побудови аргументації: визначеність, несуперечливість, обґрунтованість та достатність.
46. Основні алгоритмічні схеми доказової аргументації та їх застосування в юридичній науці й практиці.
47. Структура та види аргументації.
48. Прямі та непрямі способи доведення та спростування.
49. Критика як аргументаційна процедура та її логічні різновиди.
50. Логічні правила аргументації як критерії прийнятності побудови доказових процедур.
51. Логічні методи доведення та їх практичне значення для інтенсифікації доказових процедур.
52. Проблема доказовості аргументації; логічні засоби та шляхи її вирішення.
53. Координація логічних, психологічних та юридичних методів аргументації.
54. Формально-функціоналістські та змістовно-аналітичні підходи до здійснення юридичної аргументації.
55. Юридичні та логічні чинники об'єктивізації формування доказової бази; методологія їх взаємоузгодження.

56. Технологія застосування логічних правил аргументації при побудові доведень, спростувань та критики.
57. Логічні засоби сприяння об'єктивності доказових процедур: логічні стратегії «блокування» фальсифікованих свідчень, виявлення латентних суперечностей в аргументаціях опонентів та логічно необґрунтованих міркувань.
58. Логіка оцінювання доказових матеріалів на предмет встановлення їх істинності, сумісності та достатності.
59. Логічні методики доказування власної позиції в суді та критики позиції опонуєчої сторони.
60. Можливості використання логічної теорії аргументації у науково-дослідницькій діяльності та різноманітних сферах практики.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Арутюнов В. Х., Кирик Д. П., Мішин В. М. Логіка : Навч. посібник для економістів. Вид. 5-е, допов. і перероб. К. : КНЕУ, 2012. 144 с.
2. Вандишев В.М. Логіка. Основні поняття і принципи: навчальний посібник. К: Кондор. Видавництво, 2016. 300 с.
3. Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник. Київ: Знання. 2011. 262с.
4. Карамішева Н.В. Логіка (Теоретична і прикладна) навчальний посібник. К: Знання, 2011. 455 с.
5. Конверський А.Є. Традиційна логіка. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. К.: Центр учбової літератури, 2019. 452 с.
6. Конверський А. Є. Логіка: підручн. для студ. юрид. фак-тів ВНЗ // МОН України, Київ. нац. ун-т. Київ: ЦУЛ. 2012. 335 с.
7. Логіка для правознавців : навч. посіб. / [О. О. Бандура, О. І. Гвоздік, В. М. Кравець, Р.В. Михайленко та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. 144 с.
8. Логіка для юристів: підручник / В.С. Бліхар, В.В. Левкулич, М.М. Олексюк, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо, О.І. Матвієнко. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2022. 316 с.
9. Мозгова Н.Г. Логіка: навч. посіб.для студ. ВНЗ // МОН України. Київ: Каравела, 2011. 247с.
10. Цимбалюк В.І., Циганчук Л.А. Логіка для юристів. Навч. Посібник. Львів: Новий світ – 2000, 2017. 214 с.

Додаткові

11. Бандурка О. М., Тягло О. В. Юридична логіка : підручник. 2-е вид., переробл. і доповн. Х. : Золота миля, 2017. 216 с.
12. Гвоздік О.І Логіка доказування в юрисдикційному процесі: навч. посіб. /О.І. Гвоздік, В.В. Кошинець. К.: Національна академія прокуратури України, 2016. 130 с.
13. Гвоздік О.І. Логічний аспект планування та проведення допиту. Філософські та методологічні проблеми права. 2023. № 1 (25). С. 28-37.

14. Гвоздік О.І. Логічні основи організації слідчого експерименту. Філософські та методологічні проблеми права. 2022. № 1 (23). С. 13-19.
15. Гвоздік О.І., Старенький О.О. Логіка формування доказової бази у кримінальному провадженні. Філософські та методологічні проблеми права. 2022. № 2 (24). С. 56-63.
16. Гнатюк Я.С. Некласична логіка: Навч. посіб.: Курс лекцій із практикумом // МОН України., Держ. ВНЗ "Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника". Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. 191с.
17. Щербина О. Ю. Логіка та юридична аргументація : [монографія] / О. Ю. Щербина. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. 303 с.
18. Шаптала Н.К. Доказування в конституційному судовому процесі: філософсько-правові засади. Монографія / Н.К. Шаптала. К.: Логос, 2018. 385 с.

Інформаційні ресурси

1. Безкоштовні електронні підручники в онлайн-режимі «Гуманітарні науки» (https://pidru4niki.com/1658092552093/filosofiya/filosofiya_prava).
2. Додаткові філософські ресурси комп'ютерної мережі INTERNET (<https://www.youtube.com/watch?v=4qrifdIxtiY&list=PL48Q51pndTVk4Ec0tOgTFQFVGUIRO8Cq8>; <https://www.youtube.com/watch?v=50xy4jS36H4>; <https://www.youtube.com/watch?v=z74Fa4Hz2Xo>).
3. Перелік основних довідників Тематичних ресурсів з філософії у комп'ютерній мережі INTERNET (<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=706>;
4. Перелік основних довідників Тематичних ресурсів з філософії у комп'ютерній мережі INTERNET (<http://www.bihun.in.ua/phillaw/>)
5. Посилання на науковий журнал «Філософські та методологічні проблеми права» (<https://philosophy.naiu.kiev.ua/index.php/philosophy/issue/archive>).
6. Логіка (юридична логіка): Мультимедійний підручник. Свідоцтво № 122981.

Підписи авторів РПНД:

Олег ГВОЗДІК

Роман МИХАЙЛЕНКО